

Onderwerp : Nota bodembeheer regio Achterhoek 2021 en de bijbehorende bodemkwaliteits- en bodemfunctieklassenkaarten regio Achterhoek
Programma :03. Duurzame leefomgeving
Forum : Oordeelsvormend
Portefeuillehouder(s) : L. Werger
Inlichtingen bij : Nico ten Bokkel
7313
n.tenbokkel@zutphen.nl

Soort bevoegdheid : Kaderstellend
Beleidsvrijheid : Beperkt
Programmabegrotingswijziging : Nee

Het college van burgemeester & wethouders stelt voor:

De Nota bodembeheer regio Achterhoek 2021, de bodemkwaliteits- en bodemfunctieklassenkaarten voor de regio Achterhoek vast te stellen.

Inleiding/aanleiding

Het (tijdelijk) opslaan en toepassen van grond en baggerspecie is gebaseerd op de Nota bodembeheer, de bodemkwaliteitskaarten en de bodemfunctieklassenkaart van de regio Achterhoek. In deze beleidsdocumenten staan de randvoorwaarden vermeld voor duurzaam en efficiënt hergebruik van vrijkomende grond en baggerspecie in de regio.

De wettelijke basis is het Besluit en de Regeling bodemkwaliteit. Het Besluit kent een landelijk beleidskader (=generiek) en geeft tevens de mogelijkheid aan gemeenten om lokaal gebiedsgericht beleid voor grondverzet vast te stellen (= gebiedsspecifiek) Een gebiedsspecifiek beleid wordt vastgelegd in de Nota bodembeheer.

In Zutphen wordt nog gewerkt met de Nota en bodemkwaliteitskaarten die in 2011 zijn opgesteld en in 2017 op enkele onderdelen zijn aangepast. Deze beleidsdocumenten zijn inmiddels verouderd en dienen conform het Besluit bodemkwaliteit eens in de 10 jaar te worden herzien om zodoende de aktualiteit ervan te waarborgen.

De bodemkwaliteitskaart kent een systematiek met drie bodemkwaliteitsklassen: klasse landbouw/ natuur (schone grond), klasse Wonen en klasse Industrie. Bij het elders toepassen van grond bepaalt de functie van een gebied, de kwaliteit van de te verplaatsen grond en de kwaliteit van de te ontvangen bodem, binnen welke kwaliteitsklasse deze mag worden toegepast. De meest kritische toepassingseis wordt hierbij gekozen.

In de geactualiseerde bodemkwaliteitskaart is voor de gehele regio Achterhoek aan de hand van de beschikbare bodemonderzoeken opnieuw de (chemische) bodemkwaliteit doorgerekend.

Hierbij is gebruik gemaakt van de in de afgelopen jaren verzamelde bodemanalyseresultaten. Doordat er meer data beschikbaar en gebruikt zijn, is de betrouwbaarheid van de kaarten verbeterd. Bij de doorrekening ervan zijn ook de verzamelde gegevens over nieuwe stoffen zoals de PFAS-verbindingen meegenomen.

De veranderingen in de Nota betreffen tevens wijzigingen in het gebiedsspecifiek beleid waarvoor vaststelling door de gemeenteraad conform het Besluit bodemkwaliteit noodzakelijk is.

Op 2 maart 2021 hebben wij de Nota en bijbehorende bodemkwaliteitskaarten regio Achterhoek in ontwerp vastgesteld. Beide beleidsdocumenten zijn daarna voor een periode van 6 weken ter inzage gelegd. Er zijn geen zienswijzen ingediend, zodat de beleidsdocumenten nu definitief kunnen worden vastgesteld.

Beoogd effect

Het actualiseren van de Nota bodembeheer 2021 en de bijbehorende bodemkwaliteitskaarten zorgt voor een uniform en transparant beleid binnen de regio Achterhoek. De handhaving erop vindt vervolgens zowel per gemeente als regionaal via de Omgevingsdienst plaats.

Argumenten

1.1 Actualiseren van de Nota en de Bodemkwaliteitskaart is nodig om ze blijvend te kunnen gebruiken als bewijsmiddel bij grondverzet

De geldigheid van de huidige Nota bodembeheer en de bodemkwaliteitskaarten van Zutphen verloopt dit jaar. Als deze beleidsdocumenten door een geactualiseerde versie worden vervangen voldoen ze weer aan het Besluit en de Regeling bodemkwaliteit. Hierdoor mag grond zonder aanvullende partijkeuringen weer worden toegepast binnen het grondgebied van de regio. Hergebruik van grond wordt hiermee gestimuleerd en er wordt regionaal invulling gegeven aan verantwoord en duurzaam bodembeheer.

1.2 Instemmen met de beleidsdocumenten voor de Achterhoek betekent dat bodembeleid en handhaving in dezelfde regio vallen

In 2011 zijn de Nota bodembeheer en de bodemkwaliteitskaarten opgesteld in samenwerking met de Gelderse gemeenten uit de Stedendriehoek. Vanaf het aanhaken van de gemeente Zutphen en Lochem bij de Omgevingsdienst Achterhoek in 2013, vindt de handhaving op de bodemkwaliteit en de controle op de meldingen grondverzet, gemeenschappelijk in de Achterhoek plaats. Met deze documenten is het bodembeleid van de gemeente Zutphen gelijk getrokken met het gezamenlijke beleid van de Achterhoekse gemeenten. Hiermee is de basis gelegd voor een duurzaam en kostenefficiënt bodembeheer.

1.3 Instemmen met de Nota bodembeheer zorgt voor kostenbesparingen

Als gevolg van het bodembeleid in de Nota worden voor de gemeenten en derden besparingen gerealiseerd door:

- verminderde onderzoekskosten voor hergebruik van grond en baggerspecie.
- verminderde transport-, reiniging- en/of stortkosten.
- verminderde aanschafkosten van primaire grondstoffen (zand uit zandwinputten of via de grondbank) door meer hergebruik van grond.

1.4 Instemmen met het gebiedsspecifiek nieuw beleid zorgt voor een betere aansluiting bij de actuele bodemkwaliteit in de regio

In de Nota is gebiedsspecifiek bodembeleid opgesteld door middel van lokale regels en normen die beter passen bij het beheergebied van de regio Achterhoek. De belangrijkste wijzigingen worden hieronder toegelicht:

- PFAS; Sinds juli 2019 is er landelijk beleid voor PFAS opgenomen in het Besluit bodemkwaliteit. Dit nieuwe beleid is in de nieuwe Nota verwerkt zodat grondverzet op basis van de bodemkwaliteitskaart zonder extra analyses weer mogelijk is;
- Arseen; De bodem in de regio bevat van nature hoge ijzergehalten (ijzeroer), wat gepaard kan gaan met gehalten aan arseen boven de landelijke norm voor deze stof. Om hergebruik van dergelijke van natuur arseen houdende grond verantwoord mogelijk te maken, is vastgesteld dat altijd onderzoek moet worden gedaan bij het aantreffen van natuurlijke ijzeroer. Daarnaast is bij hergebruik van dergelijke grond de norm voor humane risico's de bepalende factor. Grond met een gemeten gehalte onder deze norm mag overal worden toegepast, behalve ter plaatse van moes-/volkstuinten. Heeft de grond een hoger arseengehalte dan de humane risicowaarde, dan is het elders toepassen ervan niet toegestaan en moet het worden afgevoerd naar een erkende verwerker.
- Bodemvreemd materiaal; Grond mag in de regio uitsluitend worden toegepast als het niet meer dan 10 gewichts- en 0,1 volumeprocent aan bodemvreemd materiaal bevat zoals onbewerkt hout, steenachtige materialen en plastic. Er is gekozen voor een strengere norm dan landelijk wordt gehanteerd, omdat dit materiaal gemiddeld minder in regionale bodem wordt aangetroffen dan elders.
- Asbest; De toe te passen grond met asbestverdachte materialen mag maximaal 50 mg/kg droge stof. (gewogen) asbest bevatten in plaats van de huidige eis 100 mg/kg d.s. De eis is strenger geworden om zodoende te voorkomen dat de kwaliteit van de ontvangende bodem (sterk) verslechtert.
- Kinderspeelplaatsen; Bij het toepassen van grond op onverharde kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinten worden strengere eisen gesteld om zodoende bij het (toekomstig) bodemgebruik eventuele risico's uit te sluiten. Er moet minimaal een meter dikke bodemlaag worden toegepast met grond dat voldoet aan de kwaliteitsklasse "Landbouw/natuur (schone grond)". Een extra aanvulling is dat deze grond zintuiglijk en analytisch geen asbest mag bevatten.
- Asfaltwegen; De geroerde grond onder deze wegen inclusief wegbermen zijn uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart omdat dergelijke grond vaak van een slechtere kwaliteit is. Dit wordt mede veroorzaakt door de depositie van uitlaatgassen en door de kwaliteit van asfalt en funderingsmateriaal. Om hergebruik van deze grond in het buitengebied mogelijk te maken stelt de regio de volgende regels vast: "Bij hergebruik mag de grond zonder aanvullend onderzoek ook elders in de gemeentelijke asfaltwegen van het buitengebied en in de naastgelegen bermen worden toegepast. Mocht deze grond elders in

de regio worden hergebruikt dan moet het eerst worden gekeurd. Elders vrijkomende grond die voldoet aan de kwaliteitsklasse Industrie mag ook in de asfaltverharde wegen van het buitengebied inclusief bermen worden toegepast".

- **Plagsoorten (flora);** Bij het toepassen van grond speelt ook de verspreiding van zogenaamde plagsoorten (flora) een steeds belangrijkere rol. Een voorbeeld hiervan is de Japanse duizendknoop of de Reuzenberenklauw. Deze uitheemse planten kunnen door de wortelgroei schade toe brengen aan onder andere de infrastructuur, oevers, waterkeringen en funderingen in het stedelijk gebied, maar verdrukt ook onze inheemse flora. De Reuzenberenklauw vormt ook een risico voor de volksgezondheid. Aanraking van het waterachtige plantensap kan leiden tot brandwonden en in de ogen tot blindheid. Om deze redenen wil de regio de verspreiding van deze plagsoorten, bijvoorbeeld door het grondverzet voorkomen. Als een plagsoort (flora) in de toe te passen grond aanwezig is of mogelijk aanwezig kan zijn, is het niet toegestaan de grond elders toe te passen.

1.5 Er zijn geen zienswijzen in gediend gedurende de wettelijke inzage termijn van 6 weken

Nadat wij de Nota en bijbehorende bodemkwaliteitskaarten regio Achterhoek op 2 maart 2021 in ontwerp hadden vastgesteld, hebben de stukken 6 weken ter inzage gelegen. Gedurende de inzage termijn hebben geïnteresseerden kennis kunnen nemen van de stukken en eventueel een zienswijze kunnen indienen met betrekking tot de Nota. Gedurende de inzage termijn zijn er geen zienswijzen ingediend. De beleidsdocumenten kunnen nu definitief worden vastgesteld.

Kanttekeningen

1.1 Actualisering van de bodemkwaliteitskaarten is nodig om ze blijvend te kunnen gebruiken als bewijsmiddel bij grondverzet

Als de bodemkwaliteitskaarten niet worden geactualiseerd, mogen deze niet meer worden gebruikt als geldig bewijsmiddel bij het verplaatsen van grond. Dit betekent dat bij elke ontgraving en toepassing van grond een bodemonderzoek nodig is.

1.2 Het nieuwe beleid moet worden gehandhaafd

Handhaving op de naleving van de regels zoals die zijn opgenomen in de Nota bodembeheer is noodzakelijk. Zonder toezicht is het mogelijk dat er ongeoorloofd grondverzet plaatsvindt waardoor de kwaliteit van de bodem binnen de gemeente of de regio Achterhoek kan verslechteren.

De Omgevingsdienst Achterhoek controleert de meldingen en houdt toezicht op het grondverzet binnen de gemeente en binnen de gehele regio Achterhoek.

Communicatie/Vervolgtraject/Uitvoering

De mogelijkheden voor het toepassen van grond en baggerspecie worden door de gemeenten digitaal gepresenteerd op de gemeentelijke websites en op die van de Omgevingsdienst Achterhoek. De Nota bodembeheer en bijbehorende kaarten zijn na definitieve vaststelling ook

raadpleegbaar op de website van het Bodemloket: <http://www.bodemloket.nl/kaart>, een initiatief van gemeenten, provincies en het Rijk.

Indien er na de vaststelling van de Nota en bijbehorende kaarten door de raad alsnog bezwaren zijn, dan is er conform het Besluit bodemkwaliteit een mogelijkheid om beroep hiertegen in te dienen bij de Raad van State.

Financiën

De Provincie Gelderland heeft voor het opstellen van de Nota bodembeheer en de bodemkwaliteitskaarten een subsidie van € 30.000,- gegeven. De resterende kosten (ca. € 30.000,-) zijn gedragen door de 10 regiogemeenten. De kosten voor de gemeente Zutphen zijnde € 3.000,- worden gedekt uit het budget; "Diverse kosten bodembescherming".

Bijlagen

- 1 Nota bodembeheer 2021 Regio Achterhoek.pdf
- 2 Rapport bodemkwaliteits- en bodemfunctieklassenkaart Regio Achterhoek.pdf
- 3 Bodemfunctieklassenkaart Regio Achterhoek.pdf
- 4 Bodemkwaliteitskaarten Regio Achterhoek.pdf

Ontwerp

Bijlagen

Griffienummer : 2021-0059

gelet op artikel 53 van het Besluit bodemkwaliteit

Besluit :

De Nota bodembeheer regio Achterhoek 2021, de bodemkwaliteits- en bodemfunctieklassenkaarten voor de regio Achterhoek vast te stellen.

Behandeld in

28-06-2021 Technisch Blok

12-07-2021 Raad